

KOO / KOH

Digirata-ohjausryhmän 7. kokous

Aika

20.2.2024 klo 9-11

Paikka

Digirata-hankkeen toimisto, Esterinportti 1

Osallistujat

Olli-Pekka Rantala, osastopäällikkö, LVM, pj
Miikka Rainiala, yksikön johtaja, LVM
Sara Vääntinen, erityisasiantuntija, LVM, siht.
Rita Linna, hallitusneuvos, LVM
Janne Hauta, liikenneneuvos, LVM
Emma Meriläinen, sihteeri, LVM, siht.
Kati Jussila, budjettineuvos, VM
Tomi Hytönen, budjettineuvos, VM
Esa Sirkiä, toimialajohtaja, Väylävirasto
Mirja Noukka, toimialajohtaja, Väylävirasto
Sanna Järvenpää, palvelu- ja kehitysjohtaja, Fintraffic
Matti Polvi, erityisasiantuntija, Traficom
Kaisa Sainio, päällikkö, Liikenne- ja viestintävirasto
Hannu Koivula, osastonjohtaja, Maanmittauslaitos
Sanna Kaasalainen, osastonjohtaja, Maanmittauslaitos
Olavi Keränen, ecosystem lead, Business Finland
Jouni Lind, asiantuntija, Raidealan neuvottelukunnan pääsihteeri, Yhteinen Toimialaliitto
Johanna Wallin, johtaja, HSL
Toni Rinne, tuotantopäällikkö, VR Group
Jonas Eriksson, johtaja, VR
Veli-Pakka Hakatie, toimitusjohtaja, Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy
Marko Forsblom, toiminnanjohtaja, ITS Finland ry
Yacine Zaitri, hallituksen jäsen FISC / Kyberala
Lauri Helke, toimitusjohtaja, Fennia Rail Oy
Hannu Lehikoinen, Fennia Rail Oy
Marko Lahtinen, Legal Affairs Manager, FiCom ry
Harri Koponen, hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, Osaka Oy

Asiantuntijat

Jari Pylvänäinen, hankejohtaja, Fintraffic Raide Oy (kohta 3 ja 5)
Juha Lehtola, hankejohtaja, Väylävirasto (kohta 6)
Jonas Eriksson, hankejohtaja, VR (kohta 4)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ajassa 9.06. Hyväksyttiin asialista kokouksen työjärjestykseksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Digirata-hankkeen tilannekatsaus

Käytiin läpi hankkeen etenemistä eri näkökulmista. Valtiontalouden kehysten valmistelu etenee ja varsinainen kehysriihi pidetään huhtikuussa. Samoin valtakunnallinen Liikenne12päivitys etenee. Valmistelussa on myös niin kutsuttu raidereformikonaisuus, joka tulee kattamaan monipuolisesti raideliikennettä kehittäviä ehdotuksia.

Kehitys- ja verifiointivaiheessa valmistellaan toteutusvaihetta. Rosulla (roll-out suunnitelma) on tarkoitus toteuttaa Digiradan seuraavat vaiheet. Toteutusvaiheessa Väylävirasto ja Fintraffic ovat mukana omien tehtäviensä puitteissa.

Kansallisen ERTMS täytäntöönpanosuunnitelman (NIP) päivitys ERTMS osalta on kommenttikierroksella. Kustannuslaskelmien analyysit ovat käynnistymässä Turvalaitehankintojen osalta tarjouskilpailun osallistumispyyntö oli 14.9.2023 ja tarjoukset saadaan 21.2.2024.

Digirata-hankkeen puitteissa vuosi jaetaan kolmeen osuuteen, nk. "release train" osuudet. Kolmijakoinen vuosikello on vain Digiradan sisäisesti nähtäville ja se hyväksytään allianssin johtamisjärjestelmässä. Kaikki tahot eivät ole mukana mutta tarkoitus on saada kommentteja sidosryhmiltä laajasti. Roll-out suunnitelmassa on neljä tiimiä: akronyymitiimi, hankinta ja hallintotiimi, riskienhallinta ja turvallisuustiimi sekä katselmointitiimi.

Alustavaa rakentamissuunnittelua on tehty ja simuloitu kuinka laadukas on ollut. Tästä on apua suunnitteluprosessiin, kun saadaan tietoa, miten järjestelmää käytetään ja laitteita ajetaan. Eka-radasta opitaan koko ajan asioita, joita saadaan ROSU:aan.

ITS Finland ry tiedusteli, onko innovaatiot vastuutettu hankkeessa erikseen. Hankejohtaja totesi, että radioverkko on prioriteettilistan kärjessä ja paikannus toisena. Business Finland korosti, että, jatkuvasti tulisi miettiä, miten yritykset voisivat päästä mukaan hankkeeseen. Hankejohtaja viittasi tässä yhteydessä Fintrafficissa käynnissä olevaan ekosysteemyöhön korostaen samalla, että hankkeessa mielellään toimittaisiin alustana, sillä mahdollisuuksia on paljon. Fintraffic huomautti, että kaupunkiraideliikenteeseen verrattuna hankkeen teknologia on eri tasolla. Kehitystä tapahtuu ja keskusteluyhteys on, jotta tiedetään mitä tapahtuu.

Osaka Oy tiedusteli, saako materiaaleja lähettää kyberpuolen jäsenyrityksille. Hankejohtaja totesi, että keskustelua ja tiedotusta parannetaan.

4. EKA-radan valmistelu operaattorin näkökulmasta / Jonas Eriksson, VR-Yhtymä Oyj

Jonas Eriksson toimii hankejohtajana ERTMS-ohjelmassa. Eriksson esitteli EKA-radan valmistelua VR:n näkökulmasta.

LVM t, tiedusteli, onko KRAO:lla (Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy) roolia koulutuksessa. VR totesi, että ei ole suoranaisesti. Koulutusta ei ole rakennettu minkään koululaitoksen kanssa.

VR korosti, että on tietyt avainkysymykset onnistumisen mahdollistamiseksi, kuten voidaanko kalusto ja rata hyväksyttää samanaikaisesti. Täytyy selvittää, mitä ERTMS-laboratoriossa voidaan ja saadaan testata. Kaluston ja radan välistä yhteensopivuutta täytyy testata.

Verkko- ja tietoturvadirektiivi (NIS2) tulee voimaan kesän jälkeen. Virve1.0 (Viranomaisverkko) elinkaari on päättymässä. Vuonna 2030 ollaan siirtymässä Virve2 muuten rautatiepuoli ei ehdi mukaan tähän. Yhteistyö on jatkuvaa ja Traficom on helposti lähestyttävä.

ITS Finland ry pohti, onko automaatio osana Digirataa vai lisäominaisuus. VR totesi, että automaatio on jo osa hanketta. Sille on oma työryhmä ja sitä edistetään. Hankejohtaja täydenis, että ATO on tavoitteissa ja enemmän kuin kehitysaihiio. Ei haluta siirtää automaatiota takaisin kehitysaihioksi vaan tavoitteeksi ensin pääkaupunkiseudulle ja myöhemmin koko Digiradan verkolle. VR totesi, että tähän on helpompi uskaltaa investoida, kun saadaan tieto, että toimii ja helppo hypätä kelkkaan.

5. Radioverkkoratkaisujen tilannekatsaus

Käytiin läpi radioverkkoratkaisujen tilannekatsaus. Radioverkkopaketti tuli syyskuussa 2023 ulos. Suurin osa jäsenmaista odottaa seuraavaa pakettia. Lielähti-osuudelle tulee käyttöön täysin kansallinen ratkaisu. Prosessikuvaus on lokakuussa 2024 valmis. Komissio ehdottaa siirtymäsäännöstä joka on ERA:n ohjeiden vastainen, mutta Traficom selvittää miten toimitaan. Ohjeistukset ovat tämän osalta ristiriitaiset. Hyväksyntäpuoli on suunnittelu- ja selvittelyvaiheessa.

ITS Finland ry tiedusteli, onko kyse 5G radioverkosta. Hankejohtaja täsmensi, että 4G.

Raidealan neuvottelukunta tiedusteli aikataulukatkosta ja onko valmistelu edennyt toimivalla tavalla. Hankejohtaja totesi, että regulaatiota odotetaan ja päätöksiä tehdään vuoden 2025 loppupuolella. Työtä tehdään laajalla rintamalla.

ITS Finland ry katsoi, että kaupallisten verkkojen käyttäminen on fiksua, mutta mitä jos se tyrmätään. Hankejohtaja vastaa, että siinä tapauksessa tehdään poikkeus regulaatioon tai rakennetaan oma verkko. Tärkeintä on varmistaa yhteentoimivuuden toimiminen.

6. TENT-T, rataverkko ja Digirata

TEN-T asetuksen päivitys on ollut vireillä ja juuri ennen joulua saatiin ratkaisu. Jäsenvaltiolla on harkintaa ERTMS osalta ja Digirata on kokonaisuudessaan ERTMS vuoteen 2040 mennessä. EU haluaa, että koko verkko on radiopohjainen vuoteen 2050 ja siihen mennessä täytyy kaikkien jäsenvaltioiden päivittää. Vuoden 2030 jälkeen ei saa olla enää hankkeita, joissa ei olisi ERTMS ja vuoden 2040 jälkeen ei saa olla enää muita kuin radiopohjaisia hankkeita. Kansallisten järjestelmien purkamisen tavoite ydinverkolta on vuoteen 2040

mennessä. Tarkoitus on, että kansalliset järjestelmät pyörisivät taustalla. Selkeitä tiukkoja linjauksia EU:lta radioverkon sääntelystä.

Fintraffic pohti, tuliko EU:n tiukat linjaukset osittain yllätyksenä ja miten toimittajilla on kiinnostusta tehdä Suomeen, kun on tiukka siirtymäajan sääntely ja voisiko Euroopassa tulla enemmän kysyntää. Hankejohtaja totesi, että linjausten myötä vanha jätetään selkeästi pienemmälle ja kapasiteettia vapautuu. Ehdotus on ollut nykyisessä muodossaan kauan, mutta nyt meni kokonaisuutena läpi kaikista byrokratioista.

Hankejohtaja korosti, että Suomi on Euroopassa ensimmäisiä TEN-T vaatimusten toimeenpanijoita ja täällä on osaamista ja tekijöitä. Suomi on myös otollinen ympäristö innovaatioille.

ITS Finland ry pohti, voisiko kaksitoimisilla baliiseilla saada ratkaisun ja onko ollut ajatusta, että kannattasi asentaa. Hankejohtaja katsoi, että kaksitoimisilla baliiseilla ei arvoa korostaen, että prioriteetiksi on valittu kalusteen ensin. Smart baliisi on 1G verkolle. Siirtymävaiheessa täytyy mahdollisesti liikkua kahdella eri komponentilla.

ITS Finland ry katsoi, että operoijia huolettaa kokonaisrahoitus, ja tiedusteli miten rahoitus menee infran osalta ja maksavatko operoijat kustannukset. LVM totesi, että LVM:n Digirataan liittyvät rahoitusta koskevat esitykset sisältäen perustelut siitä miksi hanke on välttämätön, on toimitettu VM:lle. VM jatkoi täydentäen, että hanketta pidetään tärkeänä. Keskustelut ovat kuitenkin vasta alkaneet ja rahoituskeskustelu on kesken. Hankkeen eteneminen on kuitenkin tärkeää. LVM täsmensi, että operaattoreiden viesti on kuultu.

ITS Finland ry totesi, että ministerille on toimitettu kirje kulunvalvontaan liittyen, sillä se on pienelle toimijalle kallista. Kohtuullistamista kaivattaisiin. Kulunvalvontalaitteisto on kallis investointi ja se voi olla markkinoille tulon este. VR huomautti, että kustannus on jokaiseen sarjaan oma ja että ECT on kalliimpi kuin STM. LVM vahvisti, että kirje on vastaanotettu. Ministeriö korosti, että valtiontalouden tilanne on vaikea, mutta keskustelua jatketaan.

7. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous kesäkuussa ja sen jälkeen lokakuussa. Jos asialistojen suhteen on toiveita, näitä otetaan vastaan.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa 10.45.